№ 13. Środa 17. Stycznia 1866. Rok wydania 56.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Część urzędowa.

Obwieszczenie.

W ciele wyborczem większych posiadłości w obwodzie Samborskim rozpisuje się niniejszym wybór jednego posła do Sejmu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielk. Księstwem Krakowskiem.

Ten wybór odbędzie się w mieście obwodowem Samborze, we czwartek, 8. lutego r. b.

Dotycząca lista wyborców ogłasza się zarazem dziennikiem rządowym.

Z Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 13. stycznia 1866.

Gmina *Tarnawka* w obwodzie Stryjskim, która dotąd przyczyniała się do utrzymania szkoły w Ławocznie, celem zaprowadzenia uregulowanej szkoły w Tarnawce zobowiązała się po wieczne czasy, wystawić dom z pomieszkaniem dla nauczyciela i tenże utrzymywać w dobrym stanie, posprawiać sprzęty szkolne, starać się o utrzymanie w szkole ochędóstwa, na opał dla szkoły i pomieszkania nauczyciela dawać rocznie 39 fur drzewa, nareszcie każdoczesnemu nauczycielowi, który oraz ma pełnić funkcyę diaka, za co pobierać będzie przywiązane do tej posady dochody, płacić rocznie 60 złr. w. a.

Okazaną temi ofiarami pożyteczną dla ogółu troskliwość o poparcie oświaty w kraju podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. galicyjskiego Namiestnictwa.

Lwów, 9. grudnia 1865.

Część nieurzędowa.

Lwów, 17. stycznia.

Sejm *pruski* — jak doniósł wczorajszy nasz telegram — został już otwarty 15. b. m. i fakt ten położył już koniec wszelkim wątpliwościom o wahaniu się rządu. Mowa od tronu — jak widać z krótkiej treści telegraficznej — jest bardzo dobitna, a osobliwie co do sprawy Księstw nadelbiańskich można z niej wnosić, że Prusy nieodstąpią ani na krok od dotychczasowej polityki swojej, której ostatecznym celem jest widocznie anexya.

Jak donoszą z Florencyi zajmuje się ministerstwo włoskie wypracowaniem *planu finansowego* na następujących podstawach: zniesienie trzynastu uniwersytetów; zwinięcie wszystkich podprefektur; rozwiązanie dziesięciu pułków; zmniejszenie trybunałów apelacyjnych, sądów obwodowych i inspekcyi szkolnych. Temi oszczędnościami spodziewa się minister ograniczyć wydatki na 80 milionów. Aż do zatwierdzenia tych projektów radzonoby sobie ostatnią nową pożyczką w sumie 200 milionów.

Dzienniki *włoskie* zapewniają, że nowe ministerstwo ma niezwłocznie zaproponować w parlamencie środki, które mają posłużyć do oszczędzenia w budżecie przynajmniej 100 milionów.

Scenę między rosyjskim posłem baronem *Meyendorfem* i Jego Świątobliwością Papieżem opowiada jeden z dzienników wiedeńskich w następujący sposób: Gdy rosyjski pełnomocnik składał na nowy rok życzenia swoje Papieżowi, odpowiedział Ojciec Ś. między innemi, że przykro mu bardzo, że Cesarz rosyjski niedozwala się instalować prekonizowanemu biskupowi chełmskiemu, na co baron Meyendorf oświadczył, że monarcha jego omylił się w osobie tego biskupa. Gdy zaś Papież przypomniał, że prekonizował tego biskupa na zalecenie Cesarza i spodziewał się przeto przyzwolenia jego, odpowiedział pełnomocnik, że to rzecz łatwa omylić się, i miał tyle śmiałości powiedzić Ojcu Ś. w oczy: Wasza Świątobliwość omyliłeś się także w osobie księdza Passaglii, któremu nadałeś katedrę, jak również w osobie kardynała d'Andrey, a w Polsce jest sławiony katolicyzm tylko płaszczykiem rewolucyi. Na to powstał Ojciec Ś. i rzekł uroczystym tonem: „Żywię wszelki szacunek dla osoby pańskiego monarchy, ale nie mogę ścierpieć tego, ażeby zastępca któregokolwiek monarchy ubliżał mi w moim własnym gabinecie. Żegnam pana." Pełnomocnik odszedł natychmiast. Nuncyusz w Wiedniu ma polecenie oznajmić ten wypadek gabinetowi rosyjskiemu.

Ostatnie wiadomości z Hiszpanii są znowu bardzo pomyślne dla rządu i coraz więcej znaje się utwierdzać mniemanie, że powstanie upadło na wszystkich punktach. Zarzut zaś, że doniesienia telegraficzne muszą przechodzić przez cenzurę władz rządowych, niemoże już mieć znaczenia teraz, kiedy bezpośrednie wiadomości listowne mogły już zaprzeczyć pierwszym przynajmniej telegramom. Jak donosi buletyn *Monitora* z 15. b. m., sądzą w Madrycie, że Prim najdalej za trzy dni bedzie zmuszony albo poddać się albo umknąć do Portugalii. Zaś wychodząca w Madrycie *Corsesp.* z 14. b. m. powiada, że Prim nocował 13. w Velbas i zwraca się ku przesmykowi St. Vincente, by przez niższą Estremadurę dostać sie do Portugalii. Wojska jego miały pójść zupełnie w rozsypkę. W Madrycie postanowiły dzienniki liberalne przestać wychodzić aż do dnia zniesienia stanu wojennego. Zapewniają, że O'Donnell kazał ścigać Prima, by go zmusić do ucieczki do Portugalii. lecz nie kazał go chwytać. Stolica uspokoiła się od dwóch dni zupełnie.

W Szwajcaryi odbywa się w tej chwili powszechne głosowanie nad wnioskiem względem rewizyi konstytucyi federacyjnej. Podług znanych do 14. wieczorem głosów jest ostateczny rezultat jeszcze niepewny, prawdopodobnie jednak nastąpi przyjecie rewizyi nieznaczną większością. Najwięcej głosów przeczacych licza kantony Bern, Waadt, Appenzell, Lucern, St. Gallen i Graubündten. Dotąd wynosiła liczba głosujących 80 do 90.000. Rezultat głosowania w Genewie i Bazylei nie jest jeszcze znany.

Według doniesień z Grecyi zanosi się w Atenach na zamach stanu, może na zniesienie lub zawieszenie konstytucyi. Minister Ruffos zarządził zaprzeczenie w dzienniku *Klio* wiadomości o zamierzonej interwencyi mocarstw opiekuńczych. Wiadomość ta sprawiła nieprzyjemne wrażenie i zdaje się, że nie pochwalono sposobu w jaki Król Chrystyan zażądał w Londynie opieki dla swego syna.

Znany z rzezi syryjskiej naczelnik Maronitów, *Józef Karam*, usiłował ostatniemi czesy zakłócić znowu spokojność w Libanie, ale zamiary jego nie powiodły się i agitator schronił się do klasztoru. Stronnicy jego starają się jednak wyjednać mu amnestye.

Jak donoszą z Nowego Yorku z 30. grudnia, miał senator Wilson audyencyę u prezydenta Johnsona, któremu miał powiedzieć, że partya radykalno republikańska gani jego polityke rekonstrukcyjną i nie będzie go wspierać, jeźli w tym względzie będzie uprzedzał prawodawczą czynność kongresu. Pan Johnson miał wyrazić na to wiarę swoją w teraźniejsze i przyszłe powodzenie swojej polityki rekonstrukcyjnej i odmówił wszelkiego przyrzeczenia, żeby się nie mieszał w czynności kongresu. — Jenerał Strong, powróciwszy z Texas, przedstawiał w bardzo złem świetle stosunki tamtejsze. Okropna nędza uciska mieszkańców; bezprawność i zbrodnia, a oraz duch separatyzmu i nieprzyjaźni przeciw rządowi objawiają się wszędzie w głębi kraju. — Pan Seward wyruszył w podróż dla wypoczynku.

Lwów, 17. stycznia. W sprawie urządzenia gmin sprostować winniśmy to, co pod względem dążności gmin w Czechach i Morawii do rozłączenia się, w artykule wstępnym numerze 11tym przytoczyliśmy. Rzecz się ma tak, iż gminy, które się z sobą połączyły na podstawie prawa 1849 r., po ogłoszeniu ustawy z dnia 5. marca 1862 r. żądają rozłączenia się na podstawie art. 7. ustawy powołanej. Chociaż szczegół ten wywodu naszego o urządzeniu gmin w niczem nie zmieni, pospieszamy jednak z sprostowaniem faktu, unikając zarzutu niedokładności, któryby nas spotkać mógł.

Monarchia Austryacka.

Lwów, 17. stycznia. Jego Excelencya Namiestnik Fml. baron *Paumgartten* wyjechawszy przedwczoraj rannym pociągiem ze Lwowa, nocował w Krakowie, a wczoraj wieczór jak się dowiadujemy, przybył już do Wiednia.

Dwudzieste drugie posiedzenie Sejmu krajowego dnia 16. stycznia 1866.

Marszałek krajowy x. *Leon Sapieha* zagaił posiedzenie o godzinie 11½ przed południem. Obecnych posłów było 125. Ze strony rządu: c. k. komisarz rządowy, radzca dworu p. *Possinger.*

Po odczytaniu i przyjęciu protokółu ostatniego posiedzenia, odczytał sekretarz hr. Ludwik Wodzicki pismo Jego Excelencyi c. k. Namiestnika z oznajmieniem, że na miejsce p. Dolańskiego, który złożył swój mandat, rozpisane zostały wybory w Samborze na dniu 8. lutego r. b. Przytem oznajmił sekretarz, że na miejsce p. Dolańskiego wybrany został z sekcyi III. p. Rydzowski członkiem komisyi funduszowej i prawniczej. — Odczytano potem dalszy ciąg petycyi wniesionych do Sejmu.

Marszałek krajowy oświadczył, że pismo drukowane w formie korespondencyi do dziennika tyczące się zapomogi, które rozdane zostało w Izbie, nie ma żadnej cechy urzędowej lecz jest papierem zupełnie prywatnym, niemającym żadnego znaczenia.

P. *Kozłowski* ogłosił następujący rezultat wyboru komisyi edukacyjnej: Obecnych posłów było 128 absolutna większość 65,

głosujących 83. Z tych otrzymał Adam hr. Potocki 83, p. Mayer 83, p. Dietl 82, p. Sawczyński 80, ksiądz metropolita Litwinowicz 77, ksiądz biskup Manastyrski 69. Po nich otrzymali najwięcej głosów p. Janowski 64, p. hr. Borkowski 18 głosów. Należy przeto przystąpić jeszcze do wyboru jednego członka komisyi edukacyjnej.

Hr. *Russocki* ogłosił następujący rezultat wyboru komisyi do statutów miejskich. Obecnych było 128, głosujących 87. Absolutna większość 65. Najwięcej głosów otrzymali: pp. Gnoiński 86, Seidler 85, Samelson 85, Rutowski 84, Dubs 84, Zatwarnicki 84, Zyblikiewicz 83, Koczyński 84, hr. Borkowski 83, Pawęcki 83.

P. *Trzecieski* ogłosił rezultat wyboru jednego rewidenta. Na 85 głosujących otrzymał p. Dziewoński 83 głosów.

Z porządku dziennego przystąpiono do pierwszego czytania przedłożeń rządowych o budżetach krajowych. Przedmiot ten na wniosek Marszałka odesłany został do komisyi finansowej.

P. *Landesberger* przedłożył następnie sprawozdanie komisyi funduszowej nad wnioskiem Wydziału krajowego o uposażenie fundacyi Alexandra hr. Stadnickiego.

Wniosek komisyi jest następujący: Wysoki Sejm raczy uchwalić: „Jako uposażenie fundacyi ś. p. Alexandra hr. Stadnickiego do wydawnictwa starych dokumentów w archiwum tak zwanem Bernardyńskiem we Lwowie znajdujących się, przeznacza się z funduszu domestykalnego, jako niezwrotny datek roczny kwotę 1200 złr. w. a., a to począwszy od roku 1865 na tak długo, dopóki wydawnictwo to nie przyjdzie do używania majątku przez ś. p. fundatora dla tej fundacyi przeznaczonego."

Wniosek ten wymownie poparty przez ks. Kuziemskiego został przyjęty i zaraz w drugiem i trzeciem czytaniu ostatecznie uchwalony.

P. *Krzeczunowicz* przedłożył sprawozdanie Wydziału krajowego o sprawie służebnictw i postawił w imieniu Wydziału krajowego wniosek następujący: „Wysoki Sejm uchwali: prosić Najjaśn. Pana o najłaskawsze wydanie właściwym władzom polecenia, ażeby sprawy służebnictw, tudzież spólnego posiadania i używania gruntów w Królestwie Galicyi i Lodomeryi i W. Księstwie Krakowskiem jak najrychlej podług obowiązujących ustaw były załatwione."

Przedmiot ten na wniosek p. *Kulczyckiego* odesłany został do komisyi administracyjnej za uchyleniem wniosku p. Zyblikiewicza, ażeby sprawę służebnictw wniesioną przez Wydział krajowy nie odsyłając do innej komisyi wziąść pod rozwagę. Przyjęto oraz wniosek p. Borysikiewicza, ażeby rozprawy komisyi nad sprawą służebnictw były jawne dla wszystkich posłów.

Nastąpiło potem pierwsze czytanie wniosku p. Samelsona o uchwalenie osobnego statutu gminnego dla miasta Krakowa. Po przemowie wnioskodawcy przedmiot ten odesłany został do komisyi statutów miejskich.

Z kolei p. *Koczyński* poparł swój wniosek o zmianę stopy procentowej i o uchylenie praw karnych dotyczących lichwy. Wniosek ten odesłano do komisyi prawniczej.

Wniosek p. Koroluka o nauczycielach wiejskich odesłano do komisyi naukowej.

W końcu było drugie czytanie wniosku p. Pietruszewicza o języku ruskim. Po dłuższym umiejętnym wywodzie historycznym wnioskodawcy o nieprzedawnionych prawach narodu ruskiego do równouprawnienia pod względem języka, wniosek odesłany został do Wydziału krajowego z poleceniem jak najrychlejszego sprawozdania.

Posiedzenie zamknięto o godz. 2½ po południu. Przyszłe posiedzenie w piątek 19. b. m.

Porządek dzienny: Wybór uzupełniający jednego członka do komisyi edukacyjnej. — Wybór członka Wydziału krajowego na miejsce p. Smarzewskiego. — Sprawozdanie komisyi o funduszach indemnizacyjnych. — Sprawozdanie komisyi petycyjnej. — Pierwsze czytanie wniosków ks. Pawlikowa o kasach pożyczkowych i szpichrzach gromadzkich, p. Smolki o stopie procentowej, p. Starucha o płacy komisyi i lekarzy przy epidemiach i zarazach bydła; p. Demkowa o opuszczenie podatków w obwodzie Żółkiewskim; p. hr. Gołuchowskiego o zniesienie ograniczeń prawnych w nabywaniu realności przez żydów.

Wiedeń, 14. stycznia.. *(Nowiny dworu — Wiadomości bieżące.)* Najjaśniejsi Państwo znajdowali się wczoraj o godzinie 10. przed południem na nabożeństwie w burgu. Później Najj. Pan przyjmował panów ministrów, odbierał ich relacye, a w południe przyjmował hr. Maurycego Esterhazego, hr. Belcredi i Jerzego Majlatha.

Najjaśniejszy Pan udzielał dziś zwykłe audyencye prywatne.

Dnia 17. b. m. będzie bal dworski w c. k. sali obrzędów o godz. 8. wieczorem. Panie będą w robronach, dwór męzki w gali, wszyscy inni panowie w mundurach lub w ubiorach galowych ze szpadami, wojskowi bez przepasek.

Najwyższe postanowienie z dnia 16. października, w skutek którego kierunek zakładów karnych przeszedł z kompetencyi ministra stanu do kompentencyi ministra sprawiedliwości, spowodowało kilka dzienników do wskazania reform, jakie w zakładach karnych nastąpić będą musiały.

Pojmujemy zajęcie jakie wzbudza ważny ten przedmiot, chwalimy nawet niecierpliwość właśnie ze względu na wielkie jego znaczenie, zapewnić jednak możemy, iż rząd podziela przekonanie, że zakłady karne potrzebują reformy, że reforma ta w duchu czasu dokonana być musi, i że przy jej zaprowadzeniu wymogi sprawiedliwości i ludzkości w harmonii zostawać powinny.

Presse w numerze 7. zrobiła uwagę, iż reformy zakładów karnych karnych zawisły od materyalnego kodexu karnego; uwaga ta zawiera myśl, która należyte znajdzie uwzględnienie poza szerokiem kółkiem czytelników tego dziennika.

Jeźli zakłady karne być mają owemi miejscami, w których kary prawem zagrożone a przez sądy orzeczone odcierpiane być muszą, to jawną jest rzeczą, iż kary, zasady z których wypływają i stopniowanie z tych zasad wyprowadzone, w materyalnym kodexie karnym ustanowione być muszą, za nim rozstrzygnąć można pytanie, w jaki sposób kary orzeczone wykonane być mają.

Dopóki teorya upatrywała główny cel kary w odstraszeniu od zbrodni, dopóki stopniowała kary jedynie większą lub mniejszą miarą fizycznego cierpienia, którem skazanego okładała, dopóty zakłady karne miały do spełnienia srogie wprawdzie lecz nie trudne zadanie, dopilnowania, ażeby cierpienia te rzeczywiście nastąpiły.

Jak skoro zaś prawodawca w karze obok pokuty za obrazę prawa, ma na widoku cel: przetworzenia niechętnego do pracy wroga społeczeństwa w pracowitego i pożytecznego członka tegoż społeczeństwa, jak skoro prawodawca już przy rozmaitem stopniowaniu kary głównie uwzględnia wewnętrzne pobudki, z których czyn karygodny wypłynął, i z rzędu środków do dopięcia zamierzonego celu, zachowując pozbawienie wolności wyklucza wszystko, co się ludzkości sprzeciwia, umysł obłąkanego goryczą napełnia, i przeszkadza zmianie pojęć jego, wykonanie kary, posuwa się na stopień wyższy i zarazem wdzięczniejszy, szczęśliwego załatwienia zadania, jakie mu prawodawca zakreślił.

Komisya, której redakcya kodexu karnego powierzona została, pracuje gorliwie nad spełnieniem swego zadania, i zdoła zapewne rozwiązać trudności, które *Presse* w powyższym numerze słusznie wskazuje.

Dopiero jak komisya tego dokona i nowy kodex karny obowiązywać będzie, radykalne reformy zakładów karnych będą mogły być przeprowadzone, dziś jedynie takie tylko zmiany zaprowadzone być mogą, jakie nie przekraczają zakresu kompetencyi władzy wykonawczej.

Czynności sejmów krajowych.

Na posiedzeniu sejmu *niższo-austryackiego* z 16. b. m. interpelował deput. *Schindler* zastępcę rządu, czy prawda to, że teraźniejsza sesya sejmów krajowych ma już być wkrótce zamknięta z wyjątkiem sejmów czeskiego i galicyjskiego. Namiestnik hrabia *Choriński* odpowiedział, że nie może wprawdzie urzędownie oświadczyć, jak długo potrwa jeszcze teraźniejsza sesya, ale ze względu na czas trwania dawniejszych można przypuszczać, że nie potrwa ona już zbyt długo i że przeto wypadałoby się pospieszyć z pracami, pozostającemi jeszcze do załatwienia. Deputowany *Springer* pytał, czy sejm może spodziewać się jeszcze w ciągu tej sesyi przedłożenia ustawy względem regulamina budowniczego na prowincyi, a komisarz rządowy zapewnił, że przedłożenie jej wkrótce już nastąpi. Z porządku dziennego nastąpiło potem sprawozdanie wydziału agronomicznego, który zaproponował zaniesienie prośby do ministerstwa finansów, ażeby odstąpiło na teraz od podwyższenia podatku konsumcyjnego od wina; tudzież sprawozdanie wydziału finansowego względem udzielenia zoologiczno-botanicznemu towarzystwu subwencyi w kwocie 800 złr. Izba przyjęła wnioski obudwu wydziałów. Przyszłe posiedzenie naznaczono na środę.

Sejm *węgierski* zajmuje się ciągle jeszcze sprawdzaniem wyborów i względem kilku wątpliwych wyborów zarządził już śledztwo.

Hiszpania.

(Doniesienia o powstaniu. — Różne wiadomości.) Correspondance Havas odebrała wiadomości z Hiszpanii, według których wątpliwości nie ulega, że ministeryum Odonnella wyjdzie zwycięzko z trudnego obecnie położenia. Jenerał Prim nie znalazł poparcia, na jakie liczył, a jakie było konieczno do udania się jego zamiarów. Według ostatniego doniesienia *Patrie* z Madrytu, Prim zwrócił się spiesznie ku Puente del arrabisco w Estremadurze nad granicą portugalską. Punkt ten już jest obsadzony przez wojsko rządowe i powstańcom ucieczka do Portugalii odcięta zostanie. Powstańcy mają być w zupełnem rozprężeniu.

Jenerał kapitan madrycki wydał proklamacye, według której zbiegowiska wszelkie wydające okrzyki buntownicze, siłą rozpędzone zostaną. W prowincyach panuje pokój zupełny, krom Aragonii i Katalonii, o które zachodzą niejakie obawy.

Le Monde widzi przyszłość Hiszpanii w czarnych kolorach i przypomina, iż Odonnell podniosszy rokosz w roku 1854, także według dzienników urzędowych i półurzędowych ciągłe klęski ponosił, aż nareszcie jako zwycięzca do Madrytu przyciągnął. Królowa Izabela nie wiele ma sobie przychylnych. Ministeryum niepopularne, kilku urzędników, fikcyjna większość w izbie deputowanych, słabe to podpory rządu.

Podobnie sądzą *Union* i *Gazette de France* i wszystkie dzienniki legitymistyczne. *Avenir National* zamieścił korespondencyę z Madrytu, według której Królowa wzbraniała się podpisać na żądanie Odonnella destytucyę jenerała Prima ze wszystkich urzedów jego i godności. Przypomina Odonnellowi, iż w roku 1859 jego także od wszelkich godności odsądziła, a poźniej zmuszona była konferować mu je na nowo. Drugi więc raz Królowa nie chce się wystawiać na taką nieprzyjemność.

Urzedowa *Gaceta di Madrid* ogłosiła dekret królewski ustanawiając ceremoniał, jaki zachowany być ma przy rozwiązaniu Królowej. Jeżeli dziecie nowo narodzone będzie książęciem, wywieszony zostanie sztandar hiszpański na Punta del diamente pałacu królewskiego i działa dadzą 25 wystrzałów, jeżeli zaś będzie Księżniczka, to wywieszona zostanie bandera biała i bedzie tylko 12 wystrzałów z dział.

Francya.

Paryż, 13. stycznia. *(Różne wiadomości.)* Reprezentanci mocarstw, co traktat paryski podpisały, zbiera się wkrótce na dworze tutejszym dla ostatecznej obrady nad wypracowaniem komisyi europejskiej w Konstantynopolu względem ujść Dunaju. Konferencya europejska prowadzić będzie tymczasem dalsze prace swoje. — Członkowie opozycyi w ciele prawodawczem porozumieli się już względem programu swego na zbliżającą się kampanię parlamentarną. Do obrad ich z domu pana Marie przypuszczono bardzo mało członków z dziennikarstwa opozycyjnego, współpracownikom *Pressy* p. Girardina wstępu wyraźnie wzbroniono, jednego tylko p. Klemensa Duvernois z redakcyi *Pressy* do obrad przypuszczono. Z wszystkiego, co dotad usłyszeć można, wnoszą, iż panowie Favre, Havin i ich koledzy na tegorocznej kadencyi nie będą się silić na długie wywody, ogranicza się do kwestyj, które wypadki postawiły na porządku dziennym. Nie będą więc poruszać sprawy wychowania publicznego, ani prawa asocyacyi lub prawodawstwa karnego, lecz skoncentrują ataki na kilka punktów głównych, na kwestye mexykańska, sprawę Algieryi, traktowanie prasy dziennikarskiej. Panowie Thiers i Berryer nie brali udziału w obradach, równie jak i pp. Ollivier i Darimon, którzy kółko opozycyjne opuścili. — Wczoraj był pierwszy wielki bal w ministeryum wojny. Z powodu wielkiego natłoku gości nie było na nim wiele zabawy. Między gośćmi był poseł marokański, było też wielu obcych oficerów. Mówiono wiele o wypadkach w Hiszpanii, po większej części przeważało zdanie, iż powstanie wkrótce stłumione będzie, idzie tylko o to, co potem nastąpi?

Królestwo Polskie.

Warszawa, 12. stycznia. *(Zwolnienie od noszenia latarek.)* Warszawski ober-policmajster ogłasza: Z dniem 2. (14.) stycznia r. b. rozpoczynać się będą maskarady w salach redutowych. Dla dogodności więc osób na maskarady uczęszczających, dozwala się im w dniach tej zabawy powracać po domów po północy bez biletów i latarek, o czem policya stosowne rozporządzenie otrzymała.

(Reforma włościańska.) *Kuryer Lubelski* donosi: Najważniejszy przedmiot dla kraju naszego, będący dziś na porządku dziennym, reforma bytu włościańskiego, dużo w ostatnim czasie posunęła się naprzód. Zaledwie upłynęło 6 tygodni od ostatecznego terminu złożenia tabel likwidacyjnych, a już na kilkadziesiąt majątków w Królestwie przyznano dziedzicom wynagrodzenie likwidacyjne, a wielu z nich takowe już i odebrali. W oddziale lubelskiej komisyi, składającym się z całego powiatu lubelskiego i z okręgów tarnogrodzkiego i kraśnickiego, powiatu zamojskiego, do obecnej chwili przyznano likwidacyjne wynagrodzenie z wsi 5. Ogólna ilość tabel w oddziale tej komisyi powinna być około 850, z tej liczby nie przedstawionych dotąd zostało jeszcze tylko 12, z przedstawionych zaś tabel jest już sprawdzonych 100, odesłanych do komitetu urządzającego do zatwierdzenia 36, a po skończeniu najbliższej sesyi w komisyi odejdzie jeszcze około 30. Nadmienić tu wypada, że obecnie zima i złe drogi stają na przeszkodzie sprawdzaniu tabel. Doszła nas wiadomość, że komisya lubelska wydaje włościanom jednocześnie z kopiami tabel likwidacyjnych i mapy gruntów przeszłych na ich własność, jeżeli z włościan którzy żądają. Rozporządzenie to przyniesie wielką korzyść, albowiem włościanie dokumentnie już wiedzieć będą, co do nich a co do dziedziców należy.

Rosya.

(Zakaz osobom pochodzenia polskiego nabywania dóbr ziemskich w dziewięciu zachodnich guberniach.) *Ruski Inwalid* donosi: Z najwyższego Jego Ces. Mości rozkazu ustanowiona była oddzielna komisya do przejrzenia zakomunikowanych ministrowi dóbr rządowych dla przedstawienia Najjaśn. Panu wniosków jenerał-gubernatorów północno i południowo-zachodnich gubernii, względem środków ustalenia ruskiego żywiołu w zachodnim kraju. W rozpoznaniu tych wniosków pomieniona komisya miała między innemi na uwadze, że w dziewięciu zachodnich guberniach 10ciomilionowa ludność, po większej części małorosyjska, białoruska, a częścią litewsko-żmudska obejmują stosunkowo bardzo nieznaczną ilość ludności polskiego pochodzenia; że ludność ta, złożona po większej części z obywateli ziemskich i mieszczan, nadaje całemu krajowi charakter polski i przeszkadza pozostałej niepolskiej ludności porządnie rozwijać się i korzystać na równi z innymi poddanymi z wprowadzanych przez Jego Ces. Mość licznych reform, i że siła tej części ludności leży w korporacyjnym odosobnieniu posiadania nieruchomej własności, niedopuszczającem przystępu żadnej innej narodowości, a szczególniej ruskiej. Obok takich okoliczności zdaniem komisyi rząd powinien przedsięwziąć środek, któryby odejmując osobom polskiego pochodzenia prawo nabywania dóbr w zachodnim kraju, i nie ścieśniając praw posiadłości teraźniejszych właścicieli polskich, stanowczo przeciął możność powiększenia się tej klasy. — Po rozpatrzeniu konkluzyi komisyi Najjaśn. Pan w dniu 10. grudnia najwyżej polecić raczył: do czasu stanowczego urządzenia zachodniego kraju przez powiększenie w tymże ilości ruskich właścicieli ziemskich, zabronić osobom polskiego pochodzenia nabywania dóbr ziemskich w dziewięciu zachodnich guberniach, i od daty ogłoszenia niniejszego postanowienia uważać za nieważne wszelkie zdziałane potem akta i umowy co do alienacyi tych dóbr w granicach tych gubernii położonych na osoby polskiego pochodzenia wszelką inną drogą, prócz spadku z prawa. Nadto zgodnie z konkluzyą tejże komisyi najwyżej polecono: wysłanym z zachodniego kraju właścicielom dóbr sekwestrowanych pozostawić prawo w ciągu lat dwóch od daty zatwierdzenia przez Jego Ces. Mość niniejszego postanowienia (t. j. od 10. grudnia) sprzedać swe dobra w zachodnim kraju osobom ruskiego pochodzenia, wyznania prawosławnego lub protestanckiego, albo też zamiast sprzedaży zamienić te swoje dobra w zachodnim kraju na dobra prywatne, położone w innych miejscowościach cesarstwa. Dla ułatwienia zaś podobnej sprzedaży lub zamiany umawiające się strony wolne będą przy zawieraniu aktów od wszelkich opłat, co podobnież rozciąga się do przedaży i zamiany dóbr niezasekwestrowanych, należących w zachodnim kraju do osób wysłanych ztamtąd administracyjnym sposobem za należenie do ostatniego rokoszu.

(Przygotowania do wprowadzenia reformy sądowej w Cesarstwie.) W dzienniku ministerstwa sprawiedliwości czytamy między innemi następujące wiadomości o przygotowaniach do wprowadzenia reformy sądowej: Przysposobienie gmachu dawnego arsenału petersburgskiego na lokal dla władz sądowych kosztować będzie 200.060 rub. i ma być ukończone na początku roku 1866. Inne gmachy, jakie zamierzono użyć na ten cel, wymagały większych wydatków. Kasacyjne departamenta będą mieścić się w gmachu senatu. Ministerstwo sprawiedliwości zajmuje się obecnie sporządzeniem „ogólnej instrukcyi sądowej“ i projektu taksy dla komorników sądowych i pełnomocników przysięgłych. Z uwagi, że dla wprowadzenia ustaw sądowych potrzebne będą wiadomości o ilości spraw toczących się w sądach, niemniej niektóre dane dla ustanowienia jurysdykcyi okręgów sądowych i miejsca konsystencyi sądów, ministerstwo zarządziło zebranie tych wiadomości i danych w guberniach, w których do pewnego czasu reforma sądowa odłożona została. Żądane wiadomości, nadesłane do ministerstwa, po rozpatrzeniu w ustanowionej na ten cel komisyi, zebrane zostały w jedną całość i pracę tę zamierzono wydrukować. Nakoniec ministerstwo sprawiedliwości uznało także potrzebę ułożenia wykazu alfabetycznego intabulacyi i extabulacyi, który stanowić będą bardzo ważny materyał i ułatwienie przy zaprowadzeniu systematu hypotecznego. Wykaz ten rozpoczynać się ma od roku 1740: obejmować będzie dwa działy: w 1. wymienione będą w porządku alfabetycznym nazwiska osób, gmin i instytutów, na dobrach których ciążą ostrzeżenia, a w 2. dziale — treści ostrzeżeń, wniesionych nie na imiona właścicieli, a na dobra i nieruchomości (szczególniej okupione przez włościan) z oznaczeniem gubernii i powiatów, w których dobra są położone.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 8. stycznia. *(Adres senatu i odpowiedź księcia Kuzy.)* Wczoraj senat złożył adres swój księciu Kuzie. Senat pochwala rozporządzenie księcia podczas nieobecności zgromadzenia narodowego, wyjawia życzenie, ażeby kwestya klasztorów jak najspieszniej załatwiona została, i winszuje księciu postawy jego w obec patryarchatu konstantynopolitańskiego. Senat protestuje przeciwko fałszom rozsiewanym co do wypadków sierpniowych, a robiąc aluzyę do pisma Fuad Baszy, powziął do wiadomości zapewnienie o dobrych zamiarach Porty otomańskiej. Co do ustępu mowy tronowej, w którym książę Kuza powiada, iż koronę mołdawsko-wołoską uważa tylko jako zakład dany mu do przechowania, senat wyraża się w sposób następujący: Lojalne oświadczenia Waszej Wysokości wzmocnić tylko mogą ufność narodu rumuńskiego i wiarę jego w przyszłość. Racz Wasza Wysokość w przekonaniu o przychylności ludu dalej prowadzić dzieło rozpoczęte, któremu się poświeciłeś. Dzieje nasze wypowiedzą z wdzięcznością, iż Wasza Wysokość byłeś prawdziwie rumuńskim księciem, że stałeś zawsze po stronie kraju, że czynami Twemi kierowały tylko wola i interes ojczyzny. Książę odpowiedział w kilku słowach, które, jak dzienniki francuskie zapewniają, powszechnie się podobały.

Kronika.

Lista IX. z wykupna kart uwalniających od powinszowań Nowego roku 1866: PP. Ferdynand Heinke 1 zł., Piotr Styczyński 1 złr.. J. Dobrowolski 50 c.,

Geistlenner 60 c., Jan Stromenger 1 zł., Dominik Jakubowicz 1 zł., dr. Franciszek Smolka 1 zł., Rawska 20 c., B Sobel 30 c., J. Czernik 50 c., K. Stronner 60 c., M. Bett 20 c, dr. Jan Czajkowski 1 zł., D. F. Blum 1 zł., Gress 1 zł., Polanowski 1 zł., Kobylański 50 c., N. 33 50 c., Szegl 30 c., Kalicińska 20 c., Puchalski 20 c., Höck 30 c.. J. Jürgens 1 zł., Ludwik Stadtmüller 1 zł., K. Wild 1 zł., Łukasz Straszak 3 zł., Kalixt książe Poniński 2 zł., Piotr Głaczyński 50 c., Pietraszek 20 c., Józef Engel 1 zł., Ettmayer 1 zł., Karol Fellner 1 zł., Karolina księżna Lubomirska 2 zł., Henryka Pawlikowska 10 zł., dr. Felix Strzelbicki 1 zł., Castelpietro Gievanna 30 c., Franciszek Popiel 1 zł., Sydonia Dziamska 1 zł., Teodor Torosiewicz 2 zł, Tinz 50 c., Kozłowska 50 c., Wiśniewski 20 c., Wilhelm Penther 50 c., Bielawski 1 zł., Hochfeld 50 c., N. Margosches 50 c., Walenty Madurowicz 2 zł., Tomasz Pasynkowski 1 zł., Eleonora Witoszyńska 1 zł., Amalia K. 20 c., R. 20 c., Motal 20 c., Janda 50 c., Allder 1 zł., Alojza Mutka 1 zł. 50 c., Andrzej Leeder 30 c., Paweł Leeder 20 c., A. Gelenik 50 c., Maciej Tomaszewski 50 c., Karol Werner 1 zł., M. Polański 50 c., O. Gigersdorf 30 c., Danek 50 c., Augusta St. 30 c., J. A. Reichel 30 c., Paweł Pellar 30 c., G. A. Christiani 50 c., E. Rybicka 20 c., Pohlberg 1 zł., T. Schneider 40 c., Karol Werner 1 zł. Fl. 30 c., Jan Baranowski 50 c., Antoni Czuczawa 2 zł., urzędnicy kolei Karola Ludwika 13 zł. 10 c., J. Plechawski 30 c., M. 20 c., Kilian 20 c., Z. 50 c., Chitri 50 c., Gizowski 40 c., Kasper Boczkowski 2 zł., Władysław Boczkowski 1 zł., Michał Dymet 1 zł., Józef Włoszyński 1 zł., Jan Balko 1 zł., Emilia Glińska 1 zł., Augusta Stesewicz 20 c., Brenel 20 c., Lidl 40 c., Rudolf Kirchner 20 c., M. Glasgall 20 c., Moses Pordes 60 c.; razem 89 zł. 80 c. w. a. — do tego z poprzednich list 712 złr. 13 c. w. a., razem 801 zł. 93 c. w. a.

(Pan Jasiński), który dotychczas kierował sceną polską w Krakowie a d. 5. b. m. występował po raz ostatni w przedstawieniu danem na dochód za kładu OO. Józefitów, odjechał jak donosi „Krak. Ztg. d. 9. b. m. do Warszawy, udarowany przez hr. Adama Skorupkę srebrnym puharem na pamiątkę.

(Pożary.) W Szehiniach w powiecie Mościckim d. 23. z. m. w nocy spalił się dom.

W Balicach na folwarku Oranie w tymże powiecie d. 2. b. m. w nocy, spaliły się dworskie budynki gospodarskie, cztery konie i owca.

Tamże d. 5. b. m. spaliła się dworska szopa z sianem

Przyczyny tych trzech pożarów nie są wiadome.

W Niwrze w powiecie Mielnickim d. 30. z. m. w nocy spalił się dom. Szkoda wynosi około 30 złr. w. a. Ogień miał być podłożony.

W Uścieczku d. 7. b. m. spalił się dach na domu włościańskim. Szkoda wynosi 10 złr. w. a. Ogień miał być podłożony i domniemanego sprawcę ujęto.

W Chyrzynie w powiecie Przemyskim d. 8. b. m. spaliły się dwa domy włościańskie z sprzętami i zapasami zboża. Szkoda wynosi 250 złr. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

(Kradzież rzeczy kościelnych.) W Złoczowie w nocy z 12. na 13. b. m. nieznani złoczyńcy włamali się przez okno do kościoła i skradli starożytny kielich wysadzany drogiemi kamieniami i perłami wartości 100 dukatów, 2 lichtarze pakfongowe, kadzielnicę, kobierzec i wielkie sukno zielone.

(Zwłoki znalezione.) W Starem Chrusnie w powiecie Szczerzeckim dnia 9. b. m. znaleziono na gościńcu zwłoki Filipa Mauera wyrobnika z Dobrzan, który był nałogowym pijakiem i cierpiał epilepsyę.

(Znaleziono) dnia 11. b. m. na polach za koszarami Galla rozbitą pakę zawierającą zabawki, która prawdopodobnie przez złodzieja została tam ukryta.

(Samobójstwo.) W Wolicy w powiecie Grzymałowskim d. 22. z. m. Jakim Iwanków urlopnik będąc pijanym, zastrzelił się.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w II. połowie miesiąca grudnia 1865 były następujące na targach w miasteczkach:

	Miejsce targu:											
	Stanisławów		Bohorodczany		Skole		Nadworna		Bolechow		Żurawno	
	zr	cen.	zr	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austryacką											
Mec pszenicy	4	87	3	50	4	50	4	.	4	80	4	25
„ żyta	3	37	2	80	3	30	3	20	3	30	3	17
„ jęczmienia	2	50	2	50	1	90	2	50	2	.	2	25
„ owsa	1	50	1	20	1	10	1	60	1	40	1	7
„ hreczki	4	.	.	.	.	.	.	.	4	10	.	.
„ kukurudzy	.	.	3	50	3	95	4	.	3	60	.	.
„ ziemniaków	1	60	1	50	1	40	1	60	.	.	1	25
Cetnar siana	1	40	.	80	.	80	2	50	1	.	.	90
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	7	.	5	50	5	.	5	.	5	.	3	50
„ „ miękkiego	4	20	3	50	2	.	4	.	4	.	2	10
Funt mięsa wołowego	.	10	.	7	.	8	.	8	.	6	.	7
Mas okowity	.	65	.	80	.	60	.	60	.	70	.	61

Ostatnia poczta.

Berlin, 15. stycznia. Dziś umarł były minister stanu *Auerswald*.

Berlin, 15. stycznia. Prezydent Grabow powitał izbę deputowanych następującemi słowy: Oby się nareszcie powiodło naszym od lat czterech trwającym usiłowaniom, bez namiętności, z zimną rozwagą i doświadczoną wytrwałością przywrócić i utrwalić prawo konstytucyjne. Przejęci tem życzeniem rozpoczynajmy nasze prace okrzykiem: „Niech żyje Król!“ Izba powtórzyła okrzyk po trzykroć. Następnie prezydent zakomunikował wniosek dep. Twesten, aby postępowanie karne przeciw deputowanemu Leeden było na czas sesyi zawieszone. Ze względu na nagłość sprawy prezydent proponuje przystąpić natychmiast do debaty ostatecznej. Izba zgadza się na to. Referentem sprawy jest dep. Assmann. Na porządku dziennym najbliższego posiedzenia (we środę): wybór prezydenta, ukonstytuowanie biór.

Frankfurt, 15. stycznia. *Europe* donosi: Ostatniemi dniami miała miejsce wymiana not między Drouinem de Lhuys a Lamarmorą względem konwencyi wrześniowej. Nota francuzkiego ministra wspomina o obawach papieża przy sposobności przyjęcia oficerów francuzkich w dniu Nowego roku, z powodu przybycia wojsk włoskich po opuszczeniu Rzymu, i o twierdzeniach pewnych dyplomatów włoskich i włoskich dzienników, że po opuszczeniu Rzymu Włochy będą uwolnione od zobowiązań przyjętych na siebie przez konwencyę wrześniową. Powtarza, że polityka cesarza zarówno ma na uwadze niepodległość papieża i reorganizacyę Włoch, i oświadcza, że Francya nie pozwoli ani naruszyć ani zmienić konwencyi wrześniowej. Lamarmora przesłał odpowiedź p. Nigrze, która pana Drouyn de Lhuys zadowolniła.

Bukareszt, 15. stycznia. Książę Couza sankcyonował pożyczkę prowizoryczną 6 milionów przez izbę przyzwoloną, i otworzył ministrowi finansów kredyt nadzwyczajny na 360.000 piastrów.

TEATR.

W piątek (przedst. polskie) **„Sztuka i handel,“** komedya w 3 aktach z prologiem. Po raz pierwszy.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. stycznia.

Hotel George: PP.: Hr. Komorowski Piotr. z Bilinki. — Głogowski Art., z Bojańca. — Niezabitowski Włodz., z Uherzec.
Hotel krakowski: Hr. Łoś Aug., z Bortkowa.
Hotel Langa: Bar. Fürtz Kar., c. k. major, z Jarosławia.
Hotel europejski: Wybranowski Alex., z Juszkowiec.
Hotel angielski: Janko Henr., z Heszan. — Szeliga Józ., z Leżajska.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16. stycznia.

PP.: Hr. Dzieduszycki Jul., do Jarczowiec. — Hr. Kalinowski Wład., do Bakowiec. — Hr. Koziebrodzki Jan, do Michałówki. — Bar. Czechowicz Alex., do Pilipa. — Bielski Sew., do Lipnik. — Janko Marc., do Zaleszan. — Komarnicki Marc., do Sassowa. — Michałowski Zygm., do Bukaczowiec. — Petrowicz Franc., do Wołostkowa. — Stojowski Fel., do Bludnik. — Seredowski Wikt., do Ostobuża. — Wybranowski Bron, do Drohiczówki. — Dobrowolski Jan, c. k. kapitan, do Tarnopola. — Myskowicy Alfr., c. k. porucznik, do Wiednia. — Vivien Jan, do Poznanki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. stycznia 1866.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	'''				
7. god. zrana	329.39	— 1.0	87.4	połudn.-zach. sł.	pochmurno
2 g.od. po poł.	329.24	+ 1.4	81.5	zachodni „	„
10.god.wiecz.	328.56	+ 1.8	86.8	„ „	„

Kurs Lwowski.

Dnia 16 stycznia

		gotówką		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	93	4	99
Dukat cesarski	„ „	4	96	5	01
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	55	8	65
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	61	1	64
„ papierowy rosyjski	„ „	1	35	1	37
Talar pruski	„ „	1	55	1	57
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	66	75	67	38
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	70	09	70	63
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	78	68	42
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	66	17	66	75
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	179	—	181	33

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 16. stycznia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	62	70
5% pożyczka narodowa	66	55
Losy z 1860 roku	84	15
Akcye banku wiedeńskiego	751	—
„ „ kredytowego	151	40
Londyn. 10 funtów szterlingów	104	55
Srebro	104	75
Dukat pojedyńczy	5	—

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński**. *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*